8. RINGRESULTATEN 2017

De ringinspanningen in 2017 waren beslist niet minder dan in 2016, maar het aantal geringde vogels was aanzienlijk minder. Een blik op de tabel maakt duidelijk waar de verschillen door werden veroorzaakt en dat was hoofdzakelijk door het verminderde aantal kerkuilen en spreeuwen. Schommelingen in het aantal geringde kerkuilen is een bekend gegeven omdat het broedsucces van kerkuilen van jaar tot jaar erg kan variëren door het muizenaanbod. Had de spreeuw dan een slecht broedseizoen? Neen, want dat er bijna 400 exemplaren minder werden geringd kwam doordat op de grootste broedlocatie in een bos bij Agelo de nestkasten open werden aangetroffen en de klepjes in de omgeving op de grond lagen. De spreeuwen, maar ook de andere nestkastbewoners, zoals mezen, boomklevers en bonte vliegenvanger hadden hun legsels verlaten. Eekhoorns maken wel eens nestkasten open, maar hier waren geen eekhoorns de boosdoener.

SOORT	**2016**	**2017**	SOORT	**2016**	**2017**
1.Ooievaar	11	16	27.Zanglijster	3	0
2.Sperwer	2	0	28.Kleine karekiet	75	107
3.Torenvalk	140	97	29.Zwartkop	2	1
4.Scholekster	3	0	30.Tjiftjaf	1	9
5.Kievit	23	37	31.Goudhaan	16	3
6.Grutto	1	4	32.Vuurgoudhaan	2	1
7.Wulp	3	0	33.Grauwe vliegenvanger	9	5
8.Holenduif	6	1	34.Bonte vliegenvanger	136	154
9.Houtduif	1	4	35.Staartmees	5	1
10.Turkse tortel	2	0	36.Glanskop	6	6
11.Koekoek	3	1	37.Zwarte mees	0	2
12.Kerkuil	509	305	38.Pimpelmees	81	117
13.Steenuil	195	206	39.Koolmees	63	154
14.Bosuil	64	45	40.Boomklever	126	83
15.Gierzwaluw	9	9	41.Boomkruiper	0	6
16.Grote bonte specht	2	4	42.Gaai	1	0
17.Boerenzwaluw	613	594	43.Ekster	1	0
18.Huiszwaluw	184	234	44.Spreeuw	925	552
19.Grote gele kwikstaart	5	0	45.Huismus	32	21
20.Witte kwikstaart	5	0	46.Ringmus	1	0
21Winterkoning	4	1	47.Vink	10	4
22.Heggenmus	9	5	48.Groenling	30	9
23.Roodborst	9	15	49.Goudvink	0	5
24.Gekraagde roodstaart	31	7	50.Sijs	97	0
25.Zwarte roodstaart	0	2	51.Grote barmsijs	0	33
26.Merel	14	14	52.Kleine barmsijs	0	3
			53.Barmsijs spec	0	1
Totaal soorten	**46**	**41**	Totaal exemplaren	**3474**	**2878**

GERINGDE VOGELS

De ooievaars hadden een heel goed broedseizoen met 6 geslaagde broedsel, waarvan 5 broedsels werden geringd met in totaal 19 jongen. Op 29 mei kregen 4 jonge ooievaars bij Broekhuis aan de Schiphorstdijk in Denekamp een ELSA-ring aangelegd en 3 ooievaars bij Scholten Linde aan de Vogelpoelweg in Rossum. De volgende dag al om 08.00 uur waren 3 ooievaars bij Havezathe Het Everloo aan de beurt. Deze werden met de hoogwerker van de Gemeente Dinkelland veilig en gemakkelijk uit het nest, hoog boven op het dak, gehaald, geringd en weer veilig terug op het nest geplaatst. Hierna werd dit ritueel herhaald op het Singraven bij Denekamp, waar ook weer 3 jonge ooievaars werden geringd. Dit nest staat overigens net op het grondgebied van de Gemeente Losser en daarom zijn deze ooievaars niet opgenomen in de tabel, maar in het Jaarverslag van VWG Losser. Tenslotte volgde nog dezelfde dag het ringen van de ooievaars bij Welhuis in Rossum. Hier zaten 2 maal 3 jongen op de nesten die weer makkelijk bereikbaar waren met een ladder. Verderop aan de Vogelpoelweg bij Meier had een nieuw paartje ooievaars een broedsel op een pas geplaatst nest, acht meter hoog op een boomstronk in een wal, maar dit nest was met een ladder niet bereikbaar. Helaas konden deze ooievaars niet worden geringd.

Het ringen van weidevogels was toen onze vereniging werd opgericht nog dagelijks werk, maar tegenwoordig behoort het bijna tot bijzondere ringmomenten. In 2017 werd het hoogste aantal jonge kievitjes geringd van de laatste 10 jaar; het waren er 37. Een ringer had zo waar het geluk dat hij 4 jonge grutto's mocht ringen en dat is natuurlijk heel uitzonderlijk.

In de rietstroken langs het Almelo-Nordhornkanaal aan de Noordzijde tussen de Agelerweg in Reutum en de Putmansweg in Fleringen werden 107 kleine karekieten geringd. Dat waren er wel meer dan in 2016, maar wel aanzienlijk minder dan enkele jaren geleden. In 3 nesten werd een ei van de koekoek aangetroffen, maar uiteindelijk kon er slechts één geringd worden.

Ruim 150 bonte vliegvangers kregen een ringetje aangelegd op 2 vaste ringlocaties en tevens bemonsterden de ringers 10 oude vliegenvangers, die in de nestkasten zaten, op virussen door een klein bloedmonster te nemen.

Vermeldingswaardig was verder het ringen van 4 nestjes gierzwaluwen met in totaal 10 jongen, 2 nestjes roodborsten met 2 maal 5 jongen, een nestje goudvinken met 5 jongen en in een nestkast een boomkruiper met 6 jongen.

Veel barmsijzen gevangen als bijvangst van het ring-MUS project.

Het ring-MUS project in Hengelo was ook dit jaar weer een succes met een totaal van 366 geringde vogels. Het aantal geringde huismussen bleef beperkt tot 21 exemplaren, want zodra de eerste huismus is gevangen, blijven de anderen twee weken uit de buurt. Het aantal teruggevangen reeds eerder geringde huismussen bleef dan ook beperkt tot 3 exemplaren. Bij de bijvangsten voor dit project waren wel opvallende soorten en aantallen, gezien de ringlocatie midden in een woonwijk. De ringer mocht 4 grote bonte spechten, 3 goudhaantjes, 1 vuurgoudhaan, 2 zwarte mezen, 1 zwartkop en veel koolmezen en pimpelmezen als bijvangst ringen. Tegen het eind van het jaar kwam er nog een grote invasie van barmsijzen op gang, maar de ringer had veel geduld nodig, want de soms grote groepen barmsijzen waren erg ril. Desondanks belandden er 33 grote barmsijzen, 3 kleine barmsijzen en een barmsijs spec in het mistnet. Bij een barmsijs spec was niet met zekerheid vast te stellen of het een grote dan wel een kleine barmsijs was; zelfs niet met de vogel in de hand en verzamelde biometrische gegevens.

Roofvogels en uilen

Hoewel er in 2017 aanzienlijk minder roofvogels en uilen werden geringd dan in het voorgaande jaar, was het zeker geen slecht jaar en het aantal was zelfs hoger dan het gemiddelde aantal van de laatste jaren. Bovendien is het een bekend verschijnsel dat zeker bij de kerkuil het broedresultaat van jaar tot jaar sterk kan variëren, afhankelijk van het muizenaanbod. En het muizenaanbod was in 2017 inderdaad minder en dat is dan ook duidelijk zichtbaar bij die roofvogels en uilen die sterk afhankelijk zijn van het muizenaanbod en minder kunnen overschakelen op andere voedselbronnen.

Door kleine broedsels werden er minder jonge kerkuilen geringd

Het aantal nestkasten met 5 of 6 jonge torenvalken was beperkt in 2017

Torenvalken, echte muizenjagers, hadden in 2017 kleinere broedsels en slechts in enkele nestkasten werden 6 jonge torenvalken geringd. Veel vaker zaten er slechts 3 tot 4 jongen in de kasten. Bovendien werden bij controle van 3 kasten al dusdanig grote jongen aangetroffen dat de ringer besloot de jongen maar wijselijk in de kast te laten zitten.
Na het topjaar van de **kerkuil** in 2016, volgde automatisch een jaar met minder kerkuilen, maar zeker niet slecht. Het gemiddelde aantal jongen dat in de kasten werd aangetroffen bij controle was lager en slechts incidenteel zaten er veel jongen in de kasten. In Lonneker was het wel raak met een geslaagd broedsel van 7 jongen.

Steenuilen hadden een uitstekend jaar met een top aantal geringde exemplaren. Steenuilen zijn minder afhankelijk van muizen en kunnen makkelijk overschakelen op andere prooien, zoals vogels. Ja, zelfs op enkele locaties met zwaluwen, zijn steenuilen niet welkom en mag geen kast worden geplaatst. Maar voor steenuilen zijn voldoende andere voedselbronnen beschikbaar, zoals meikevers en pieren.
De Bosuilen hadden een normaal broedseizoen met 2 tot 3 jongen in de kasten. In één kast op een volkstuincomplex in Oldenzaal zaten bij controle zelfs 4 grote jongen op een ring te wachten. De bezitters van de volkstuintjes zijn heel blij met de bosuilen. De kast werd begin 2016 geplaatst en al enkele maanden later was er een geslaagd broedsel met 5 jongen.

In de tabel het aantal geringde roofvogels en uilen

SOORT	2013	2014	2015	2016	2017
Wespendief	1	2	2	0	0
Sperwer	0	1	0	2	0
Torenvalk	71	124	131	140	97
Kerkuil	104	375	139	509	305
Steenuil	128	177	154	195	203
Bosuil	27	54	10	64	45
Totaal	**331**	**735**	**436**	**910**	653

Boerenzwaluw en huiszwaluw

Het aantal boerenzwaluwen dat in 2017 werd geringd was slechts een fractie minder dan in 2016 en de laatste 5 jaren worden er gemiddeld 600 geringd. Alleen 2015 was een uitschieter toen een honderdtal zwaluwen meer werden geringd. Ondanks dat de populatie in ons werkgebied de laatste jaren redelijk stabiel is gebleven, is hun toekomst niet verzekerd. Niet alleen nemen de bedreigingen in de overwinteringsgebieden en trek toe, maar ook verdwijnen in de broedgebieden de ouderwetse lage koeienstallen.
Het aantal huiszwaluwen dat jaarlijks wordt geringd zit duidelijk in de lift sinds het aantal kunstnesten op enkele boerderijen is uitgebreid.

Het bezettingspercentage van de kunstnesten is hoog en soms worden er door de Huiszwaluwen zelf nesten gebouwd tussen of tegen de kunstnesten aan. Helaas zijn dan sommige kunstnesten voor het ringen van de jongen er niet meer af te halen.
Huiszwaluwen arriveren wat later uit Afrika en zijn dus wat later met broeden, met als gevolg dat de tweede legsels ook later zijn en soms bij mindere weersomstandigheden in de problemen komen. Het aantal vervolg legsels is bovendien lager dan bij de boerenzwaluw. De broedresultaten waren uitstekend voor de huiszwaluwen in 2017 waarbij de eerste legsels op 13 juni en de laatste op 28 augustus werden geringd.

Soort	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Boerenzwaluw	338	493	579	535	613	594	699	613	594
Huiszwaluw	33	70	79	71	72	100	126	184	234

Ooievaars

Een vogelsoort, die het de laatste 10 jaren erg voor de wind gaat is de ooievaar. Maar dat is wel eens anders geweest, want in 1969 was de stand in Nederland zo ernstig bedreigd dat een reddingsplan werd opgesteld en het ooievaarsdorp “Het Liesveld” werd ingericht waar ooievaars werden gefokt. Daarna kwamen er nog 12 buitenstations waar zoveel mogelijk jonge ooievaars werden grootgebracht en in de omgeving uitgezet.
Het herintroductieproject was zeer succesvol en werd in 2009 gestopt toen in Nederland het aantal broedparen tot 700 was toegenomen. Inmiddels is het aantal broedparen gestegen tot boven de 1000 en is de ooievaar ook in ons gebied op diverse locaties een vaste broedvogel geworden.
Het eerste paartje ooievaars in Twente vestigde zich in 1994 in Losser vlak bij de Dinkel. Sindsdien broedt Dirk, het mannetje dat in 1990 werd gefokt in het buitenstation in Gorssel, jaarlijks in Losser en overwintert ook in Nederland, evenals vele andere ooievaars die in buitenstations zijn gefokt. En omdat ze jaarlijks de gevaarlijke trek naar de overwinteringsgebieden in Zuid-Europa of Afrika ondernemen, kunnen deze ooievaars heel oud worden. Jonge ooievaars die hier uitvliegen trekken wel naar het Zuiden en een aanzienlijk aantal hiervan verongelukt tijdens de trek. Slechts een beperkt aantal ooievaars die bij ons broeden, is afkomstig uit Nederland, maar vele exemplaren zijn afkomstig uit Duitsland, zoals uit de afgelezen ringnummers blijkt. In Tierpark Nordhorn broeden veel ooievaars en in Naturzoo Rheine broeden verschrikkelijk veel ooievaars. De jonge ooievaars die uitvliegen zoeken een nest en niet alleen in hun geboorteland. Overigens worden de ooievaars in Naturzoo Rheine helaas 2 maal per dag gevoerd met ééndagskuikens om 09.30 en om 15.30 uur. Bijvoederen maakt de vogels afhankelijk om te blijven en niet op trek te gaan en bovendien wordt de natuurlijke selectie verminderd. Bijvoederen is een slechte zaak en is alleen verantwoord bij oude project-ooievaars, die nooit de trek naar het Zuiden hebben gemaakt. Uitbreiding van het aantal broedparen is niet gewenst omdat het voedselaanbod dan ontoereikend is en nestjongen verzwakken en doodgaan. Niet iedereen is gelukkig met de sterke toename van het aantal ooievaars in ons gebied en helaas krijgen ooievaars vaker de schuld van de afname van de weidevogels. Maar het aantal weidevogels nam al vele jaren af voordat het eerste broedpaar van de ooievaar zich hier vestigde. De ooievaars in ons gebied voeden zich hoofdzakelijk met pieren en insecten of dode vogels en zoogdiertjes op de pas gemaaide weilanden.

In het werkgebied van onze eigen Vereniging verscheen het eerste broedpaar in 2009 bij Welhuis in Rossum. De volgende jaren is het aantal broedparen geleidelijk toegenomen tot 6 in 2017. In de buurgemeente Losser broedden in 2017 ook al 6 paar ooievaars. In de tabel staat een overzicht van alle broedlocaties met jaar van vestiging en aantal broedparen. De nummers in de tabel corresponderen met de nummers in onderstaand verspreidingskaartje.

Terugmeldingen

Nr	Locatie	Jaar eerste broeden	Aantal broedpaartjes
1	Broekhuis Schiphorstdijk Denekamp	2011	1
2	Singraven Kasteellaan Gemeente Losser	2014	2
3	Meier Vogelpoelweg Rossum	2017	1
4	Scholten Linde Vogelpoelweg Rossum	2013	1
5	Welhuis Everlostraat Rossum	2009	2
6	Havezathe Het Everloo Everlostraat Rossum	2012	1
7	Volker Lossersestraat De Lutte	2015	1
8	Brinkhorsterkerkpad, De Lutte	2014	1
9	Wewwelstadpad De Lutte	2015	1
10	Huisman Losser	1994	1

In 2017 zijn 118 terugmeldingen ontvangen van vogels; 95 terugmeldingen waren van vogels die in Nederland zijn geringd en teruggemeld en 23 terugmeldingen hadden betrekking op vogels die of in het buitenland waren geringd of uit het buitenland werden gemeld. De meeste meldingen waren zoals elk jaar weer van kerkuilen, namelijk 25 dode exemplaren en 12 exemplaren werden levend gemeld. Op de tweede plaats kwam de Steenuil met 26 exemplaren, maar gelukkig werd het merendeel levend gemeld. De opmars van de ooievaar blijkt ook uit het aantal terugmeldingen. Deze grote vogels worden tegenwoordig geringd met de opvallende en makkelijk afleesbare ELSA-ringen. Door het winterse weer met sneeuw en ijs in februari lukte het diverse geringde, op het ijs rustende kokmeeuwen, af te lezen. Met een beetje brood waren de kokmeeuwen vrij dicht te benaderen en konden snel enkele digitale foto's gemaakt worden, waardoor dan later thuis achter de pc de ringen makkelijk te ontcijferen waren. Dit leverde diverse interessante terugmeldingen uit het buitenland op en zelfs uit niet verwachte landen.

Terugmeldingen Benelux

VOGELSOORT RINGNUMMER	RINGDATUM RINGPLAATS/LAND	VINDDATUM VINDPLAATS/LAND	AFSTAND/TIJD	BIJZONDERHEDEN
1.Kerkuil **Arnhem 5535524**	22-06-2017 Geesteren	28-11-2017 A-7 Midwolde	86km 159dg	Dood, verkeersslachtoffer
2.Ooievaar **Arnhem 3E342**	27-05-2015 Rossum	27-08-2017 Bovensmilde	75km 822dg	Levend
3.Torenvalk 68 **Arnhem 3713402**	25-05-2012 Denekamp	04-06-2017 Mariënheem	48km 1835dg	Dood, verkeersslachtoffer
4.Kerkuil **Arnhem 5492129**	21-08-2014 Oud Ootmarsum	03-05-2017 Geesteren	15km 985dg	Levend, verstrikt in prikkeldraad
5.Steenuil **Arnhem 3689763**	03-06-2011 Westendorp	02-06-2017 Geesteren	58km 2191dg	Levend in nestkast
6.Kerkuil **Arnhem 5318247**	17-06-2005 Agelo	20-01-2017 Denekamp	6km 4235dg	Dood, oorzaak onbekend
7.Spreeuw **Arnhem L463510**	05-05-2016 Deurningen	01-06-2017 Weerselo	1km 392dg	Levend door schoorsteen in kachel
8.Steenuil **Arnhem 3672754**	20-05-2010 Enschede	23-05-2017 Deurningen	9km 2559dg	Dood, poot met ring in kast gevonden
9.Steenuil **Arnhem 3666129**	03-06-2009 Deurningen	02-06-2017 Losser	10km 2921dg	Dood, verdronken
10.Boerenzwaluw **Arnhem AR77604**	18-06-2010 Hertme	12-06-2017 Albergen	4km 2551dg	Levend
11.Spreeuw **Arnhem L488205**	06-05-2017 Enschede	20-09-2017 Holten	29km 137dg	Dood, neergehaald door Gaai
12.Steenuil **Arnhem 3803845**	24-06-2015 Tubbergen	07-06-2017 Gaanderen	64km 713dg	Dood in nestkast
13.Kerkuil **Arnhem 5495280**	09-07-2015 Agelo	06-11-2017 Alem	124km 850dg	Ziek of gewond, binnengevlogen
14.Ooievaar **Arnhem 1E834**	07-06-2013 Rossum	26-08-2017 Tricht	126km 1540dg	Levend, ring afgelezen
15.Kerkuil **Arnhem 5522202**	15-06-2016 Saasveld	14-03-2017 Aarlanderveen	143km 272dg	Dood, verkeersslachtoffer
16.Kerkuil **Arnhem 5527450**	22-06-2016 Almelo	06-03-2017 Burgh-Haamstede	215km 257dg	Dood, verkeersslachtoffer
17.Kleine Karekiet **Arnhem BC67491**	29-06-2015 Kanaal A/N Reutum	05-08-2016 Chevron, België	234km 402dg	Levend, gevangen en gecontroleerd

1. Kerkuil Arnhem 5535524.
Er werden terugmeldingen van kerkuilen ontvangen uit alle richtingen van het land. Deze kerkuil werd gemeld als verkeersslachtoffer op de A7 ter hoogte van Midwolde.

2. Ooievaar Arnhem 3E342.
Ook deze vogel, werd gemeld door een collega-ringer, die de ELSA-ring in het veld had afgelezen bij Bovensmilde. Deze ooievaar was op 27 mei 2015 geringd in Rossum. Er zijn van deze vogel nog geen andere meldingen ontvangen en dus is ook niet bekend of de ooievaar broedvogel in die omgeving is.

3. Torenvalk Arnhem 3713402.
In 2017 zijn 3 torenvalken gemeld en helaas dood, alle 3 als verkeersslachtoffer. Deze torenvalk was als nestjong geringd op 25 mei 2012 in Denekamp en werd op 4 juni 2017 bij Mariënheem doodgereden. De andere 2 torenvalken werden gemeld uit Bronkhorst en Agelo. De torenvalk bij Agelo botste op de Rossummerstraat vlak voor Ootmarsum tegen een auto en had een gebroken vleugel en inwendige verwondingen. De vogel werd nog naar de dierenopvang gebracht, maar was niet meer te redden.

4. Kerkuil Arnhem 5492129.
Op de terugmeldingen die van het Vogeltrekstation in Wageningen worden ontvangen, kan de melder eventuele opmerkingen vermelden. De opmerking op deze terugmelding van deze kerkuil is wel bijzonder. *"Kerkuil zat verstrikt in het prikkeldraad met zijn ring! Hoe toevallig kan het zijn. De ring is losgeknipt om het dier te bevrijden. Was vermagerd, na een tijdje met rust gelaten te hebben, vloog het een bosje in. Hopelijk gaat het verder goed."* Mijnheer Stevens uit Vriezenveen, de melder, hartelijk dank voor de goede actie.

5. Steenuil Arnhem 3689763.
Bij controle van een steenuilenkast op 2 juni 2017 in Geesteren werd weer een geringd exemplaar aangetroffen. Het ringnummer kwam echter niet uit de series die de ringer zelf gebruikte. Na het ringnummer te hebben gemeld bij het Vogeltrekstation, kwam meteen een fraaie terugmelding. De steenuil was op 3 juni 2011 geringd in Westendorp in de Oude IJsselstreek. De afstand van 58 km tussen ring- en meldplaats is voor een steenuil uitzonderlijk groot. Meestal vestigen steenuilen zich binnen 10 tot 20 km.

6. Kerkuil Arnhem 5318247.
De melder van deze terugmelding plaatste bij de Opmerkingen: *"Aangenomen dat het dier tegen een paal is gevlogen en nek heeft gebroken. Want het ligt naast de paal in een onnatuurlijke houding. De doodsoorzaak zou ook een infectie of ziekte kunnen zijn"*. Helaas is de doodsoorzaak niet altijd even duidelijk van een dood gevonden vogel. Deze kerkuil was overigens met bijna 18 jaar behoorlijk op leeftijd.

7. Spreeuw Arnhem L463510.
De bewoners van een huis aan de Lemseloseveldweg keken verbaasd op toen ze bij onderzoek naar het rare geluid uit de kachel, dit afkomstig van een vogel bleek te zijn. De (roet) zwarte vogel bleek een spreeuw te zijn. Gelukkig viel de bewoners op dat de vogel een metalen ringetje om zijn pootje had. Nadat het nummer nauwkeurig was genoteerd en de spreeuw weer een beetje gefatsoeneerd was, werd deze weer in vrijheid gesteld. De spreeuw was op 5 mei 2016 op een kilometer afstand als nestjong geringd.

8. Steenuil Arnhem 3672754.
Van deze Steenuil werd alleen een ring met poot gevonden bij kastcontrole op 23 mei 2017. Dat gebeurt wel vaker bij kastcontroles van steenuilen of kerkuilen of als de kast volledig wordt gereinigd. De ring kan afkomstig zijn van niet uitgevlogen jongen of van een oudere vogel. In dit geval was de ring afkomstig van een steenuil die geringd was als nestjong in Lonneker op 20 mei 2010 en daarna in Deurningen enkele jaren heeft gebroed, want de steenuil werd al eerder broedend in deze kast aangetroffen.

Ooievaar met een opvallende en makkelijk afleesbare ELSA-ring.

9. Steenuil Arnhem 3666129. Ieder jaar worden er weer steenuilen gemeld die verdronken zijn in een vijver of veedrinkbak. Schijnbaar is er geen goede en haalbare oplossing voor dit probleem. De speciaal ontwikkelde steenuil vriendelijke drinkbak van Bert Kwakkel is veel te klein en alleen geschikt als drinkbak voor een enkel paard of enkele schapen. Een plank of balk in de veedrinkbak werkt ook niet voldoende en de wand van de drinkbak bekleden met gaas is geen haalbare oplossing. Deze steenuil werd geringd op 3 juni 2009 in Deurningen en verdronk 9 jaar later in Losser.

10. Boerenzwaluw Arnhem AR77604. Op 12 juni 2017 ving Johan in het kader van het RAS-project adulte boerenzwaluwen op een van de vaste ringlocaties in Albergen. Bij de gevangen boerenzwaluwen bevond zich ook boerenzwaluw Arnhem AR77604. Natuurlijk herkende Johan direct dit nummer, want het was wel een heel bijzonder nummer. Deze vogel was al in juni 2010 door Johan als nestjong geringd in Hertme en dus al 8 jaar. Het is wel heel bijzonder dat een boerenzwaluw zo oud wordt en ieder jaar weer de gevaarlijke trek naar en van Afrika weet te volbrengen.

11. Spreeuw Arnhem L488205. Ook bij deze terugmelding van een spreeuw plaatste de melder een bijzondere opmerking. “Gepakt door een vogel, geen soortgenoot. Neergehaald in achtertuin door Vlaamse gaai, die hem dood pikte”. Deze spreeuw was op 6 mei 2017 geringd als nestjong in Enschede en werd in Holten op 20 september 2017 door een Gaai verorberd.

12. Steenuil Arnhem 3803845. Ook deze steenuil is heel ver van zijn ringplaats gemeld. Op 24 juni 2015 werd de steenuil als pull geringd in Langeveen en op 7 juni 2017 dood aangetroffen in een kast in Gaanderen op een afstand van 64km.

13. Kerkuil Arnhem 5495280. Op 6 november 2017 werd deze gewonde kerkuil naar het Vogelasiel Someren in Noord-Brabant gebracht. Helaas was de kerkuil niet meer te redden omdat de verwondingen te zwaar waren. De kerkuil was als nestjong geringd op 9 juli 2015 in Agelo en dus ver van zijn ringplaats terecht gekomen.

14. Ooievaar Arnhem 1E834. Het ringnummer van deze ooievaar werd afgelezen in Tricht in de Betuwe op 26 augustus 2017. Of deze ooievaar hier in de buurt broedt is niet zeker, want half augustus komt de trek van ooievaars op gang en ook zijn er nog geen andere terugmeldingen van deze ooievaar, die op 7 juni 2013 in Rossum werd geringd.

15. Kerkuil Arnhem 5522202. Een terugmelding van een kerkuil uit Aarlanderveen. Volgens Wikipedia is het een natuurrijk cultuurlandschap dat rijk is aan weidevogels als kieviten, grutto’s en tureluurs in Zuid-Holland. Niet direct een gebied waar je kerkuilen verwacht. De kerkuil was geringd op 15 juni 2016 in Saasveld en op 14 maart 2017 als verkeersslachtoffer gemeld en 143 km van huis.

Kerkuilen jagen graag op muizen in wegbermen en vliegen daarbij laag. Hierbij lopen met name de uitzwermende jongen grote kans om te komen in het verkeer. Het verkeer is dan ook een belangrijke doodsoorzaak voor de kerkuil

16. Kerkuil Arnhem 5527450. De kerkuilen waren nogal reislustig in 2017 want ook deze kerkuil was ver weg van zijn ringplaats Almelo terecht gekomen in Burgh-Haamstede, een druk toeristenplaatsje in Zeeland. Daar was deze kerkuil zeker niet naar op zoek na een reis van 215 km. Doodsoorzaak, ja natuurlijk weer als verkeersslachtoffer.

17. Kleine Karekiet Arnhem BC67491. De terugmelding op de grootste afstand in dit overzicht van meldingen in de Benelux valt te eer aan de kleinste vogel in dit overzicht. Een kleine karekiet die aan het Kanaal Almelo-Nordhorn als nestjong was geringd, werd op een ringstation in Chevron in België gevangen en gecontroleerd.

Terugmeldingen Europa

VOGELSOORT RINGNUMMER	RINGDATUM RINGPLAATS/LAND	VINDDATUM VINDPLAATS/LAND	AFSTAND / TIJD	BIJZONDERHEDEN
1.Kokmeeuw **LIK HV 19983**	09-06-2011 Reskuténai, Litouwen	31-01-2017 Hengelo	1306km 2063dg	Levend, ring afgelezen
2.Kokmeeuw **LIK HA26677**	20-06-2015 Klaipeda, Litouwen	13-02-2017 Hulsbeek, Oldenzaal	1003km 604dg	Levend, ring afgelezen
3.Kokmeeuw **PLG FN78767**	20-01-2010 Gdansk, Polen	15-02-2017 Hengelo	816km 2583dg	Levend, ring afgelezen

4.Kokmeeuw PLG white T94U	21-06-2014 Bielinek, Polen	15-02-2017 Hengelo	499km 970dg	Levend, kleurring afgelezen
5.Kokmeeuw PLG white TMUJ	25-06-2014 Przykonia, Polen	3-02-2017 en 7-12-2017 Hulsbeek, Oldenzaal	802km 954/1281d	Levend, kleurring afgelezen
6.Kokmeeuw PLG FS28247	23-05-2017 Wschodnia, Polen	07-10-2017 Albergen	821km 137dg	Levend, ring afgelezen
7.Kokmeeuw CZP yellow WH48	18-06-2016 Dubné, Tsjechië	16-02-2017 Hulsbeek, Oldenzaal	643km 243dg	Levend, kleurring afgelezen
8.Kokmeeuw RSB white YAKA	26-01-2014 Novi Sad, Servië	13-08-2017 Hulsbeek, Oldenzaal	1229km 1295dg	Levend, kleurring afgelezen
9.Ooievaar Arnhem 9530	03-06-2011 Rossum	10-06-2016 Vaale, Duitsland	243km 1833dg	Broedend 4 jongen
10.Ooievaar Helgoland 4T388	06-06-2015 Olden, Duitsland	18-07-2017 Rossum	78km 773dg	Levend
11.Kerkuil Arnhem 5527441	21-06-2016 Mander	08-07-2017 Lohfelden, Duitsland	229km 382dg	Dood, oorzaak onbekend
12.Ooievaar Arnhem 3E770	29-05-2017 Denekamp	24-08-2017 Chelles, Frankrijk	436km 87dg	Dood, geëlektrocuteerd
13.Spreeuw Arnhem L488477	05-05-2017 Rossum	05-09-2017 Saint-Omer, Frankrijk	368km 123dg	Dood, oorzaak onbekend
14.Spreeuw Arnhem L463524	25-05-2016 Enschede	23-01-2017 Auvers, Frankrijk	664km 243dg	Dood, geschoten
15.Kleine Karekiet Arnhem AX97821	25-06-2014 Kanaal A/N Fleringen	26-08-2014 Navarra, Spanje	1243km 61dg	Levend, gevangen en gecontroleerd

1.Kokmeeuw Litouwen HV19983. Deze kokmeeuw werd, zoals de meeste, geringd als nestjong in het oosten van Litouwen op een meeuwenkolonie die op een klein eilandje in een meer lag, nabij de grens met Wit-Rusland. De metalen ring van deze kokmeeuw werd op een vijver op de Hasseleres afgelezen.

2.Kokmeeuw Litouwen HA26677. Ook deze kokmeeuw werd als nestjong geringd in een meeuwenkolonie in Litouwen op een eilandje achter de brede strandwal aan de Oostzee. De metalen ring werd afgelezen toen de kokmeeuw op het ijs in het Hulsbeek bij Oldenzaal zat.

3.Kokmeeuw Polen FN78786. Er werden 4 kokmeeuwen afgelezen die in Polen waren geringd. Deze kokmeeuw was tijdens de winter in Polen gebleven en werd in de stad Gdansk als adulte vogel geringd. Op 15 februari 2017 zat deze kokmeeuw op het ijs van een vijver in Hengelo.

4.Kokmeeuw Polen T94U. Op 15 februari 2017 werd nog een kokmeeuw op dezelfde vijver in Hengelo afgelezen, die naast de metalen ring ook een makkelijk afleesbare kleurring droeg. Het bleek een oude bekende te zijn, want deze kokmeeuw was ook al in 2015 in Hengelo op dezelfde vijver gemeld. Op de terugmelding was ook vermeld dat deze kokmeeuw in het voorjaar van 2015 in de Vreugderijkerwaard bij de IJssel was waargenomen. De kokmeeuw was geringd als nestjong in Bielinek in Polen, vlakbij de grens met Duitsland.

5.Kokmeeuw Polen TMUJ. Toen deze kokmeeuw met kleurring op 7 december 2017 in het Hulsbeek werd waargenomen, had de waarnemer meteen het vermoeden dat hij deze kleurring eerder had gemeld. En inderdaad, ook op 3 februari 2017, had hij deze kokmeeuw met kleurring TMUJ, op het Hulsbeek bij Oldenzaal, afgelezen. Het is misschien wel een vaste overwinteraar op het Hulsbeek, zoals de vorige kokmeeuw T94U vaste overwinteraar in Hengelo is. Ook deze kokmeeuw was geringd als nestjong in een meeuwenkolonie die ook nu weer op een eilandje was gelegen.

Het aflezen van diverse geringde kokmeeuwen, zoals deze kokmeeuw T94U, leverde diverse interessante terugmeldingen uit het buitenland op en zelfs uit niet verwachte landen.

6.Kokmeeuw Polen FS28247.
De ring van deze kokmeeuw was heel makkelijk afleesbaar want de vogel werd op 10 oktober 2017 dood gevonden in Albergen. De doodsoorzaak was onbekend. De kokmeeuw was als nestjong geringd in het voorjaar van 2017.

7.Kokmeeuw Tsjechië WH48.
De mooie gele kleurring van deze kokmeeuw was op het ijs in het Hulsbeek zelfs met een gewone verrekijker makkelijk afleesbaar. De kokmeeuw was als nestjong geringd bij Dubné in Tsjechië.

8.Kokmeeuw Servië YAKA.
Het achterhalen waar deze kokmeeuw met witte kleurring YAKA was geringd, kostte nogal wat tijd en moeite. Kleurringen kunnen niet via het Vogeltrekstation in Wageningen worden opgevraagd. Via cr.birding.org werd het ringproject en ringer achterhaald. Tot verrassing bleek het een ringproject uit Servië te zijn. De kokmeeuw was als adulte vogel op 26 januari 2014 gevangen aan de oever van de Donau in de stad Novi Sad in Servië. Het is wel heel bijzonder dat deze kokmeeuw in augustus op het Hulsbeek werd waargenomen.

9.Ooievaar Arnhem 9530.
Voor het derde jaar op rij heeft deze ooievaar die op 3 juni 2011 in Rossum werd geringd succesvol gebroed in Vaale in Sleeswijk-Holstein in Duitsland. Op 28 februari 2017 keerde de ooievaar terug uit overwintering en begin mei werden 4 jonge ooievaars gemeld. Helaas zijn er geen terugmeldingen uit het gebied waar 9530 overwintert.

10.Ooievaar Helgoland 4T388.
Aan de Vogelpoelweg in Rossum werd in januari 2017 in een wal hoog bovenop een boomstam een nest gebouwd. Tot verrassing werd dit nest al in 2017 direct bezet door een paartje ooievaars. Een van de ooievaars, vermoedelijk mevrouw ooievaar, was geringd. Het ringnummer achterhalen lukte aanvankelijk niet, maar toen in de buurt een weiland werd gemaaid, was het ringnummer snel duidelijk. Het bleek een ooievaar die in Olden in Duitsland was geringd op 6 juni 2015.

11.Kerkuil Arnhem 5527441.
Er werden enkele kerkuilen dood gemeld uit Duitsland en meestal uit de naaste omgeving zoals Uelsen en uit Halle op 10 km van de ringplaats. Met deutsche Gründlichkeit werd bij de opmerkingen vermeld: *Lag tot auf eine Voliere hinter haus* of *Lag tot auf den Autodach untern Carport.* Kerkuil met ringnummer 5527441 werd zonder doodsoorzaak of opmerking gemeld uit Lohfelden, niet bijzonder, maar op 229 km afstand van de ringplaats in Mander is wel bijzonder want kerkuilen trekken meestal niet zo ver.

12.Ooievaar Arnhem 3E770.
Tijdens de trek naar de overwinteringsgebieden in augustus en september verongelukken veel jonge ooievaars in Frankrijk en Spanje. Boosdoener zijn vaak de hoogspanningsmasten. De ooievaars vliegen tegen de slecht zichtbare kabels aan en breken dan een vleugel of nek, maar ook vaak worden de ooievaars geëlektrocuteerd doordat ze met hun grote gespreide vleugels twee hoogspanningskabels aanraken. Ooievaar 3E770 was als nestjong geringd aan de Schiphorstdijk in Denekamp op 29 mei 2017 samen met 3 andere jongen. De jongste ooievaar werd een weekje na ringdatum dood van het nest geworpen; vermoedelijk te weinig voedsel voor 4 jongen en dus verhongerd. Nummer 2 met ringnummer 3E770 werd inderdaad het slachtoffer van een hoogspanningsmast en werd op 24 augustus in Frankrijk dood gemeld met als oorzaak elektrocutie.

13.Spreeuw Arnhem L488477.
Op 5 mei 2017 werd deze spreeuw geringd als nestjong in Rossum en al op 5 september 2017 was deze vogel in het noorden van Frankrijk dood gevonden. De doodsoorzaak werd niet vermeld, maar helaas worden nog steeds veel vogels en ook spreeuwen het slachtoffer van de plezierjacht in Frankrijk. Het merendeel van de spreeuwen, die bij ons broeden, trekken al vrij snel weg uit ons gebied en zoeken voedselrijkere gebieden op in westelijke en zuidwestelijke richting. Onze spreeuwen overwinteren in Engeland, België of Frankrijk.

14.Spreeuw Arnhem L463524.
Nog een spreeuw die werd gemeld uit Frankrijk, maar nu werd de doodsoorzaak wel duidelijk vermeld. Geschoten op 23 januari 2017. Kan het nog duidelijker zijn dat dit plezierjacht was. Kersen zijn dan al lang geplukt!

15.Kleine Karekiet Arnhem AX97821.
Dit overzicht van interessante terugmeldingen eindigt met een fraaie terugmelding van een kleine karekiet die als nestjong op 25 juni 2014 werd geringd aan het Kanaal Almelo-Nordhorn. Twee maanden later werd dit kleine vogeltje, al een eind richting overwinteringsgebied in Afrika, onderweg gevangen bij Navarra in Noord-Spanje

Op de foto één van de laatste voedermomenten van een jonge kleine karekiet voor de start van zijn reis naar West-Afrika.

Reacties; *secretariaat@nvwgdegrutto.nl*